

บทที่ ๘

สรุปและข้อเสนอแนะ

ระบบการเงินระหว่างประเทศได้วิวัฒนาการเรื่อยมา เริ่มต้นด้วยระบบมาตราทองคำ ซึ่งใช้ทองคำเป็นเงินสำรองระหว่างประเทศแต่เพียงอย่างเดียว ความจำเป็นในระยะต่อมาทำให้ต้องใช้เงินตราเพื่อเสริมปริมาณทองคำ จนกระทั่งเกิดระบบมาตราปริวรรตทองคำ อันเป็นระบบที่ใช้อยู่ในปัจจุบันโดยมีกองทุนการเงินระหว่างประเทศเป็นแกนกลาง อย่างไรก็ตาม ระบบปัจจุบันนี้ก็ยังมิชอบกพรองนานาประการซึ่งได้ก่อให้เกิดความยุ่งยากขึ้นระหว่างประเทศ ทั้งทางด้านการเงินและเศรษฐกิจ ซึ่งประเทศทั้งหลายกำลังให้ความสนใจอย่างมากในขณะนี้และได้มีข้อเสนอต่าง ๆ มากมายในอันที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบการเงินระหว่างประเทศ หรือการปฏิรูประบบการเงินระหว่างประเทศ ทั้งนี้พัฒนาการที่เกิดขึ้นในระบบการเงินระหว่างประเทศมีผลกระทบกระเทือนต่อภาวะการค้าและการเงินของโลก ในการประชุมประจำปีต่อครั้งของกองทุนการเงินประเทศต่าง ๆ ได้พยายามพิจารณาและตกลงกันในหลักการที่สำคัญๆ เพื่อทำการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ซึ่งประเทศทั้งหลายได้รับบทเรียนจากความระส่ำระสายยุ่งยากทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น อันเป็นผลมาจากการขาดความร่วมมือกันอย่างจริงจังของบรรดาประเทศทั้งหลายในระยะหลังสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง สิ้นสุดลง โดยพยายามให้ระบบการเงินที่ปฏิรูปใหม่นี้มีเสถียรภาพ และมีความยืดหยุ่นต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงมากขึ้น

การเจรจาปฏิรูประบบการเงินระหว่างประเทศสามารถแบ่งกลุ่มประเทศและประเทศต่าง ๆ ที่ขัดแย้งกันในการวิเคราะห์ปัญหาทางการเงินของโลกได้ ๔ ฝ่าย ควบคู่กันคือ

- (๑) สหรัฐอเมริกา
- (๒) กลุ่มตลาดรวมยุโรป

- (๓) ญี่ปุ่น
(๔) ประเทศกำลังพัฒนา

ความขัดแย้งกันในการปฏิรูประบบการเงินระหว่างประเทศ

ปัญหาความวุ่นวายในระบบการเงินระหว่างประเทศเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องหาทางแก้ไข เพื่อให้เกิดความสงบและเสถียรภาพอีกครั้งหนึ่ง ในการวางรากฐานของระบบการเงินเพื่อที่จะเอาไปใช้ในอนาคต ซึ่งเริ่มต้นตั้งแต่กลางปี ๒๕๑๕ มีสิ่งที่น่าสังเกตอยู่ประการหนึ่งคือ กลุ่มตลาดรวมยุโรปมีฐานะเข้มแข็งขึ้นทั้งทางด้านการเศรษฐกิจและการเงิน จนมีแนวโน้มที่จะดำเนินการต่าง ๆ เป็นอิสระไปจากแนวความคิดของสหรัฐฯ และพยายามหาทางวางระบบที่จะลดอิทธิพลของสหรัฐฯ ส่วนฝ่ายสหรัฐฯ เองก็ได้พยายามที่จะถ่วงดุลอิทธิพลของประเทศในกลุ่มตลาดรวมยุโรปเช่นกันด้วยการพยายามชักชวนประเทศสำคัญอื่น ๆ และประเทศกำลังพัฒนา ฝ่ายญี่ปุ่นและกลุ่มประเทศกำลังพัฒนามักจะเข้าข้างฝ่ายที่ใหญ่ประโยชน์แก่ตนในเรื่องต่าง ๆ หรือตรงกับนโยบายของตน จะเห็นได้ว่ามีน้อยครั้งนักที่การประชุมตกลงกันของกองทุนการเงินจะสามารถตกลงกันในปัญหาต่าง ๆ ใดเลยคือ ส่วนใหญ่เป็นเพราะประเทศสมาชิกผู้นำทางเศรษฐกิจและการเงินที่สำคัญ ๆ ของโลก เช่น สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส อังกฤษ เยอรมันตะวันตก และญี่ปุ่น ซึ่งได้รับการขนานนามว่า "The Big Five" มักมีความเห็นขัดแย้งกันตลอดเวลา ทั้งนี้เพราะมีผลประโยชน์ขัดกัน ทำให้การแก้ไขปัญหาการเงินระหว่างประเทศหรือการปฏิรูประบบการเงินระหว่างประเทศเพื่อให้มีความเหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจการเงินของโลกที่เปลี่ยนแปลงนั้น เป็นไปอย่างล่าช้าและอาจไม่ดำเนินไปตามที่ใคร่ความหวังหรือหลักการต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้ตั้งกล่าวข้างต้นนั้น

มีผู้ให้ความเห็นเกี่ยวกับระบบการเงินระหว่างประเทศไว้ว่า " การดำเนิน

งานในระบบการเงินระหว่างประเทศนั้นเปรียบเหมือนการบังคับนาวาอันโคลงเคลง
ให้ปากลิ้นลมไปใต้วัยมือของกลาสีผู้ชำนาญ และกอบปรไปค้วยวินัย" ถ้าหาก
พิจารณาเปรียบเทียบกับระบบการเงินระหว่างประเทศตามชอคกลางที่เมือง Bretton
Woods เมื่อปี ค.ศ. ๒๔๘๗ เปรียบเสมือน "นาวา" ที่จะพาเอาระบบการเงิน
ของโลกที่พันปากลิ้นลมไปสู่จุดมุ่งหมาย คือความมีเสถียรภาพอันมั่นคงถาวร โดย
ประเทศสมาชิกทั้งหลายเปรียบเสมือนหนึ่งกลาสีที่มีความชำนาญในการเดินเรือ
คือ "วินัย" ซึ่งประเทศสมาชิกจะตอญยึดมั่นในระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด จึงจะ
สามารถฝ่ามรสุมไปสู่จุดมุ่งหมายได้อย่างราบรื่นไม่อัปปางลงเสียก่อน แต่ทว่าส่วนใหญ่
มักขาดวินัยที่จะนำเรือไปสู่เป้าหมาย ผลที่สุดนาวาหรือระบบการเงินของโลกตอญ
เผชิญกับมรสุมอย่างหนัก จนกระทั่งอาจตอญอัปปางลงได้ เป็นเพราะว่าแต่ละประเทศ
ต่างคำนึงถึงแต่ประโยชน์ของตนเป็นสำคัญ และมีความเห็นขัดแย้งกันในเรื่องต่าง ๆ
เช่น ทางการเมือง และเศรษฐกิจ ซึ่งทำให้การเจรจาซื้อขายออกไปและยัง
ไม่มีทางสำเร็จได้โดยง่าย ยิ่งในระยะตั้งแต่ปลาย ๒๕๐๖ ปัญหาเรื่องราคา
น้ำมันและภาวะเงินเฟ้อ ทำให้ความไม่แน่นอนมีมากยิ่งขึ้น ปัญหาดุลการชำระเงิน
และการขาดแคลนเงินตราต่างประเทศมีอยู่ทั่วไป ประเทศต่าง ๆ จึงยังไม่ตกลง
กันในรายละเอียดจจำเป็นตอญรอให้สถานการณ์สงบลงเสียก่อน

สาเหตุที่ทำให้เกิดความล่าช้าและขัดแย้งกันในการเจรจาปฏิรูประบบการเงินระหว่างประเทศ

ความล่าช้าและขัดแย้งกันในการเจรจาปฏิรูประบบการเงินระหว่างประเทศ
เป็นเพราะมีประเทศหรือกลุ่มประเทศต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลทางเศรษฐกิจที่เข้มแข็งเกิดขึ้น
ในระยะหลังสงครามโลกครั้งที่สอง จนกระทั่งสามารถแข่งขันกับสหรัฐฯ ได้เพื่อรักษา
ผลประโยชน์ของตนเอง ทำให้สหรัฐฯ ไม่สามารถดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจและการ
เมืองใดตามใจชอบเหมือนเมื่อสมัยก่อน กลุ่มต่าง ๆ ที่สำคัญรวมทั้งสหรัฐฯ มีดังนี้คือ

๑. สหรัฐอเมริกา ฐานะเศรษฐกิจของสหรัฐฯ มั่นคง และเงินดอลลาร์ สรอ. มีฐานะดีเป็นที่เชื่อถือโดยทั่วไปนับแต่ระยะหลังสงครามโลกครั้งที่สอง การที่สหรัฐฯ เขาแทรกแซงทางการเมืองของประเทศอื่นและเข้าไปเกี่ยวข้องกับสงครามอินโดจีน และตะวันออกกลาง รวมทั้งการส่งเงินไปลงทุนนอกประเทศเป็นจำนวนมากและติดต่อกันเป็นเวลานาน ซึ่งการกระทำเหล่านี้ทำให้ดุลการชำระเงินของสหรัฐฯ ขาดดุลติดต่อกันเป็นเวลากว่า ๒๐ ปี จนทำให้ฐานะของดอลลาร์ สรอ. อ่อนแอลงเป็นลำดับ ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดความวุ่นวายทางการเงินระหว่างประเทศในปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้ การดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจและการเงินระหว่างประเทศของสหรัฐฯ จึงมุ่งหมายไปที่ปัญหาการค้าเป็นสำคัญ^๒ ทั้งสหรัฐฯ ยังถือว่าการที่ดอลลาร์ สรอ. เป็นเงินสกุลหลัก ประเทศอื่น ๆ จะต้องปรับตัวตามภาวะเศรษฐกิจของสหรัฐฯ

๒. กลุ่มตลาดรวมยุโรป เป็นการจับกลุ่มกันของประเทศในยุโรป ตะวันตกที่มีความเจริญทัดเทียมกันตั้งแต่ปี ๒๕๐๐ เพื่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้า ที่รวดเร็วยิ่งขึ้น และเพื่อที่จะบรรลุถึงเป้าหมายทางการเมืองคือการรวมตัวทางการเมืองในรูปสหรัฐแห่งยุโรป ครั้นเมื่อกลุ่มตลาดรวมยุโรปมีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจมากขึ้น ก็ได้ดำเนินนโยบายทั้งทางด้านเศรษฐกิจและการเมืองไปในทางที่เป็นอิสระจากสหรัฐฯ ยิ่งขึ้น จนเกิดการขัดแย้งกันอยู่เนือง ๆ

^๒จะเห็นได้จากการที่ประธานาธิบดีนิกสันแห่งสหรัฐอเมริกาได้ประกาศใช้นโยบายทางเศรษฐกิจใหม่ที่จำกัดการค้ากับต่างประเทศเพื่อบังคับให้ประเทศอื่น ๆ เพิ่มค่า เมื่อ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๑๔ (Jones, Sidney L. "A New Economic Policy", Horizons. Vol XX No. 11 P. 12-15)

๓. ญี่ปุ่น นับตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ ๒ เป็นต้นมา เศรษฐกิจของญี่ปุ่น ได้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว จนมีผลรวมผลิตภัณฑ์ประชาชาติ และปริมาณสินค้าออกสูง เป็นอันดับสามของโลก ทั้งนี้เนื่องจากญี่ปุ่นมีนโยบายพัฒนาประเทศที่เด็ดเดี่ยว โดยการพยายามปรับภาวะการเมือง เศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้เป็นประเทศอุตสาหกรรมทั้งยังมีปัจจัยภายในประเทศที่เกื้อกูลหลายประการ เช่นคุณภาพของแรงงาน และรายจ่ายทางการทหารที่ค่อนข้างต่ำ การตั้งเป้าหมายให้ดุลการชำระเงินเกินดุล อยู่เสมอ เพื่อให้ได้เงินตราต่างประเทศไว้สำหรับซื้อวัตถุดิบและอาหารซึ่งญี่ปุ่นขาด ทำให้การค้ำขายออกของญี่ปุ่นอยู่ในระดับสูงมาก ในขณะที่เดียวกันก็พยายามกีดกันสินค้า จากต่างประเทศ ซึ่งก่อให้เกิดปฏิกิริยาต่อต้านโดยทั่วไป

๔. กลุ่มประเทศผู้ผลิตน้ำมัน สงครามในตะวันออกกลางทำให้กลุ่มประเทศ ผู้ผลิตน้ำมันรวมตัวกันอย่างแน่นแฟ้นและใช้น้ำมันเป็นอาวุธทางการเมือง เมื่อปลายปี ๒๕๑๖ จนทำให้ราคาน้ำมันดิบสูงขึ้นประมาณ ๓ เท่า จากระยะเดือนตุลาคม ๒๕๑๖ ถึงต้นปี ๒๕๑๗ อำนาจในการผูกขาดในการผลิตน้ำมัน และอำนาจทางการเงิน อันเนื่องมาจากการได้มาซึ่งรายได้จำนวนมากมหาศาล ซึ่งทำให้กลุ่มประเทศผู้ผลิต น้ำมันเป็นกลุ่มมหาอำนาจทางเศรษฐกิจกลุ่มใหม่ที่สำคัญกลุ่มหนึ่ง

การขัดแย้งที่สำคัญมีดังนี้

๑. ทางด้านการเมือง นับตั้งแต่ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ เป็นต้นมา สหรัฐฯ กลายเป็นประเทศที่มีการค้าติดต่อกับประเทศต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง จนในที่สุดทำให้ดอลลาร์ สรอ. กลายเป็นเงินตราสกุลหลักซึ่งประเทศทั้งหลายยอมรับกันโดยปริยาย อันเป็นเหตุให้สหรัฐฯ สามารถใช้เงินดอลลาร์ สรอ. ของตนเป็นเครื่องมือ เข้าทำการแทรกแซงในนโยบายของประเทศอื่น ๆ ทางการเมืองและการเข้าไปลงทุน โดยตรงในกิจการที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการผลิตในต่างประเทศ ซึ่งทำให้เกิดความไม่พอใจเป็นอย่างมากยิ่งสำหรับประเทศอื่น ๆ โดยเฉพาะกลุ่มประเทศตลาดรวมยุโรป

มีฝรั่งเศสเป็นผู้นำต่างพยายามถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน เพราะไม่ชอบนโยบาย
ทางการเมืองของสหรัฐฯ และกลัวว่าอีกฝ่ายหนึ่งจะมีอิทธิพลในความเป็นมหาอำนาจ
มากเกินไป

นอกจากนั้นตามข้อตกลงของกองทุนการเงิน (Article of Agreement)
ประเทศต่าง ๆ จะต้องทำการปรับอัตราค่าเสมอภาคเมื่อเกิดความไม่สมดุลขึ้น ซึ่งนัก
การเมืองทั้งหลายถือว่าการลดค่าเงินตราเป็นการเสียศักดิ์ศรีของประเทศ และเป็น
การพ่ายแพ้ทางการเมือง อังจะเห็นได้จากการที่นักกรรมนครีฝรั่งเศสประกาศเรื่อง
การลดค่าของเงินคอลลาร์ สรอ. ค่ายน้ำเสียงแสดงชัยชนะ และทางฝ่ายสหรัฐฯ
ก็มีความรู้สึกเหมือนว่าตนเองต้องเสียศักดิ์ศรีในครั้งนี้ด้วยเช่นกัน ถึงแม้จะทำให้
สหรัฐฯ สามารถใช้การปรับค่าของคอลลาร์ สรอ. เป็นเครื่องมือในการปรับดุล
การชำระได้สะดวกขึ้น ดังนั้นจะเห็นได้ว่าความกดดันทางการเมืองทำให้กลไก
การปรับตัวไม่สามารถทำงานได้อย่างเต็มที่ หรือมีประสิทธิภาพอันก่อให้เกิดผลดี
ต่อระบบการเงินของโลก

๒. ทางานเศรษฐกิจ การขัดกันทางเศรษฐกิจมักเกิดขึ้นระหว่างประเทศ
หรือกลุ่มประเทศที่มีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจของโลกและมักส่งผลกระทบกระเทือน
ไปสู่ภาวะเศรษฐกิจทั่วโลก ประการที่สำคัญคือ เศรษฐกิจและการเมืองมักมีความ
สัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด และปัญหาทางเศรษฐกิจบางเรื่องก็มีสาเหตุสืบเนื่องมาจาก
ปัญหาทางการเมือง และการทหาร การขัดกันทางเศรษฐกิจบางครั้งก่อให้เกิดวิกฤต
การณ์ทางการเงินระหว่างประเทศอย่างรุนแรง และกระทบกระเทือนไปทั่วโลก
สาเหตุที่ทำให้เกิดการขัดแย้งกันในทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ได้แก่ความ
เคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศในระยะหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ที่ก่อให้เกิด
เกิดประเทศหรือกลุ่มประเทศใหม่ ๆ ที่มีอำนาจทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น และมีอิทธิพล
พอที่จะแข่งขันหรือขัดแย้งระหว่างกันเองหรือกับสหรัฐฯ ซึ่งเป็นมหาอำนาจทาง
เศรษฐกิจตั้งแต่ดั้งเดิม

๓. ทางการเงิน สหรัฐฯ มีผลการชำระเงินที่ขาดดุลอย่างชัวร์และเป็นจำนวนมากนับตั้งแต่ปี ๒๔๘๓ ถึงแม้ว่าจะทำให้ระบบการค้าและการชำระเงินระหว่างประเทศสะดวกลงและไม่ดีเคื่อง แต่ก็ทำให้ค่าของดอลลาร์ สรอ. มีความมั่นคงน้อยลงเป็นลำดับ ในขณะที่สหรัฐฯขาดดุลการชำระเงิน ประเทศอื่น ๆ ย่อมเกินดุล โดยเฉพาะประเทศในยุโรปตะวันตกและญี่ปุ่น ซึ่งมีอำนาจต่อรองกับสหรัฐฯ มากขึ้น และได้ดำเนินนโยบายของตนไปในทางที่อิสระและขัดแย้งกับสหรัฐฯ มากขึ้นทุกที โดยเฉพาะฝรั่งเศสไม่ต้องการให้เครดิตแก่สหรัฐฯ ด้วยการยอมถือเงินดอลลาร์ สรอ. ไว้เป็นเงินสำรองระหว่างประเทศอีกต่อไป เพราะต้องการลดความสามารถของสหรัฐฯ ในการเข้ามากว้านซื้อกิจการต่าง ๆ ในประเทศของตน และไม่ต้องการกระทำตัวเป็นผู้สนับสนุนอำนาจและนโยบายอื่น ๆ ของสหรัฐฯ โดยเฉพาะทางการทหารและการเมือง จึงประท้วงด้วยการนำเอาดอลลาร์ สรอ. ที่ตนถือเป็นจำนวนมากไปแลกเปลี่ยนเอาทองคำของสหรัฐฯ พร้อมทั้งสนับสนุนการเพิ่มราคาทองคำของทางการ และเสนอให้หันกลับมาใช้ระบบการ เงินระหว่างประเทศที่มีกลไกป้องกันมิให้สหรัฐฯ สามารถนำดอลลาร์ สรอ. ออกใช้ได้อย่างเสรี เช่นที่เคย ส่วนสหรัฐฯ เองก็ไม่พอใจในวิธีการของฝรั่งเศสแต่ไม่อาจทัดทานได้ เนื่องจากมีพันธะประการหนึ่ง และไม่สามารถขอร้องให้ฝรั่งเศสเปลี่ยนนโยบายได้อีกประการหนึ่ง เพราะฝรั่งเศสมีเรื่องต้องพึ่งพาอาศัยสหรัฐฯ อย่างน้อย ซึ่งจะได้เห็นว่าอำนาจทางเศรษฐกิจและการเงินที่สหรัฐฯ เคยผูกขาดอยู่คนเดียวในโลกเสรี ได้ย้ายไปยังทวีปยุโรปตะวันตกมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มประเทศในตลาดรวมยุโรป

นอกจากนั้น มีหลายประเทศ เช่น เยอรมนี ญี่ปุ่น และเนเธอร์แลนด์ ได้พากันใช้วิธีนานาประการและเรียกร้องให้สหรัฐฯ ลดค่าดอลลาร์ สรอ. ลง เพื่อแก้ปัญหาขาดดุลการชำระเงินที่ขาดดุลของสหรัฐฯ เอง และกำจัดสาเหตุของการเก็งกำไรและช่วยมิให้สหรัฐฯ export ภาวะเงินเฟ้อไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ด้วย แต่สหรัฐฯ ได้พยายามหลีกเลี่ยงเสมอมาและขอให้ประเทศเกินดุลในยุโรปและ

ญี่ปุ่นช่วยแก้ปัญหาด้วยการเพิ่มค่าของคนรั้งจะช่วยลดการเกินดุลในดุลการชำระเงินหรือ
 เปิดตลาดของสินค้าออกของสหรัฐฯ มากขึ้น ซึ่งประเทศที่เกินดุลเหล่านี้ได้ชักชวน
 ตลอดจนมาเนื่องจากเห็นว่า ปัญหาดุลการชำระเงินของสหรัฐฯ นั้น ส่วนใหญ่เป็นผล
 มาจากการดำเนินนโยบายต่าง ๆ ของสหรัฐฯ เองและไม่เป็นการยุติธรรมที่จะขึ้น
 ค่าของเงิน เพราะเท่ากับเป็นการลงโทษผู้ผลิตและผู้ส่งออกในประเทศที่สามารถ
 ผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ

๔. ทางการค้า ความขัดแย้งกันทางการค้าระหว่างประเทศ
 มีสาเหตุจากการวิวัฒนาการทางการค้าระหว่างประเทศในสมัยหลังสงครามโลก
 ครั้งที่สอง ประเทศต่าง ๆ ใ้ร่วมกันจัดตั้งกลุ่มต่าง ๆ ขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มตลาด
 รวมยุโรป เพื่อหาทางขยายตลาดและส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศสมาชิกของกลุ่ม
 โดยกีดกันสินค้าเข้าจากประเทศนอกกลุ่ม นอกจากนั้นญี่ปุ่นแม้ว่าจะประสบผลสำเร็จทาง
 เศรษฐกิจอย่างมาก ได้กลายเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ และการเงินของโลก
 มีรายได้ประชาชาติสูงเป็นอันดับ ๓ ของโลก และมีบทบาททางการค้าขาออกมาก
 ขณะเดียวกันก็ใช้มาตรการต่าง ๆ กีดกันสินค้าเข้า และเงินทุนจากประเทศอื่น ๆ
 อย่างเข้มงวด อันทำให้เกิดความไม่พอใจเป็นอย่างมากแก่ประเทศโดยทั่วไป

๕. ภาวะเงินเฟ้อ การเกิดเงินเฟ้อขึ้นภายในประเทศหนึ่งย่อมส่งผล
 กระทบกระเทือนไปถึงประเทศอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์ทางการค้าและการเงินต่อกัน
 โดยเฉพาะถ้าหากเป็นประเทศใหญ่ที่มีความสำคัญ เช่น สหรัฐฯ ผลกระทบกระเทือน
 นั้นย่อมรุนแรงมากขึ้น ภาวะเงินเฟ้อที่เกิดขึ้นในสหรัฐฯ สาเหตุสำคัญเนื่องจากการที่
 สหรัฐฯ มีดุลการชำระเงินที่ขาดดุลเป็นอย่างมากและเรื้อรัง สถานการณ์เช่นนี้ทำให้
 ดอลลาร์ สรอ. ไหลออกจากสหรัฐฯ มากขึ้น จนกระทั่งดอลลาร์ สรอ. ในมือต่างประเทศ
 มีจำนวนเพิ่มจาก ๖๙ พันล้านดอลลาร์ สรอ. เมื่อปลายปี ๒๕๑๔ เป็น ๘๓ พันล้าน
 ดอลลาร์ สรอ. ในปัจจุบัน นอกจากนั้น สหรัฐฯ ยังประสบกับแลกเปลี่ยนดอลลาร์-
 สรอ. เป็นทองคำ ทำให้ประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะยุโรปตะวันตก และญี่ปุ่นต้อง

พยายามสกัดกั้นดอลลาร์ สรอ. อย่างเข้มงวดควบคุมมาตรการต่าง ๆ มิให้ไหลเข้าสู่ประเทศตน เพื่อเป็นการป้องกันมิให้ภาวะเงินเฟ้อลามเข้าประเทศตนมากขึ้นอีก การใช้มาตรการควบคุมที่เข้มงวดทั้งทางด้านการค้า การชำระเงิน และการให้ความช่วยเหลือ เป็นผลเสียต่อประเทศกำลังพัฒนาทั้งสิ้น อย่างไรก็ตามภาวะเงินเฟ้อยังคงมีอยู่และบีบเคี้ยวต่อไป ซึ่งทำให้เกิดวิกฤตการณ์ในระบบการเงินระหว่างประเทศขึ้นมิได้ขาด ดังนั้นกฎเกณฑ์หรือหลักการต่าง ๆ ที่กำหนดหรือวางเอาไว้ อาจจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงไปทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมกับเหตุการณ์และสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่

๖. วิกฤตการณ์น้ำมัน ไคส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจ และ การเงินของโลกอย่างรุนแรง กล่าวคือ

- (๑) วิกฤตการณ์น้ำมันมีสภาพเหมือน "เชื้อเพลิง" ที่ช่วยขับเคลื่อนให้ภาวะเงินเฟ้อในประเทศต่าง ๆ ทั่วความรุนแรงยิ่งขึ้นเพราะน้ำมันมีส่วนเกี่ยวข้องกับระดับราคาสินค้าและบริการอย่างมากไมทางตรงก็ทางอ้อม ดังนั้น เมื่อราคาน้ำมันแพงขึ้น ย่อมจะทำให้ราคาสินค้าและบริการต่าง ๆ พลอยแพงขึ้นตามไปควย นั้นยอมหมายความว่าเงินตราสกุลต่าง ๆ มีสภาพเสื่อมค่าลงไปในตัวเอง (Depreciation)
- (๒) วิกฤตการณ์น้ำมันเป็นต้นเหตุสำคัญที่ทำให้ประเทศต่าง ๆ พากันประสบปัญหาขาดดุลการค้าและหรือดุลการชำระเงินโดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มประเทศตลาดรวมยุโรป และญี่ปุ่นได้เปลี่ยนฐานะมาเป็นผู้ขาดดุล ซึ่งเป็นผลให้อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราของประเทศต่าง ๆ ดังกล่าวมีค่าตกต่ำลงไปควย ตรงกันข้ามนับแต่เกิดวิกฤตการณ์น้ำมันเป็นต้นมา เงินดอลลาร์ สรอ. กลับมีฐานะเข้มแข็งขึ้น ทั้งนี้เพราะเศรษฐกิจของสหรัฐฯ ใ้ได้รับผลกระทบกระเทือนจากวิกฤตการณ์น้ำมันน้อยกว่า กลุ่มประเทศตลาดรวมยุโรป และญี่ปุ่นเป็นอย่างมาก เนื่องจากสหรัฐฯ พึ่งพาอาศัยน้ำมันจากแหล่งภายนอกประเทศน้อยกว่าบรรดาประเทศอุตสาหกรรมก้าวหน้าด้วยกัน

- (๓) วิฤติการณ์น้ำมันทำให้สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการเงินระหว่างประเทศแตกต่างไปจากเดิมเป็นอันมาก กล่าวคือ ในช่วงที่มีการคกกลงปฏิรูปนั้น ประเทศอุตสาหกรรมที่สำคัญ ๆ ส่วนใหญ่อยู่ในฐานะเกินดุลการชำระเงิน แต่ในปัจจุบันภายหลังจากเกิดวิกฤติการณ์น้ำมันแล้ว ฐานะของประเทศเหล่านี้กลับอยู่ในสถานะตรงกันข้าม โดยกลุ่มประเทศผู้ผลิตน้ำมันเป็นสินค้าออกได้กลายเป็นสถานะขาดดุลการชำระเงินแทนที่ สภาพการเกินดุลและขาดดุลที่เปลี่ยนแปลงไปเช่นนี้ ทำให้การสร้างเครื่องมือหรือกลไกสำหรับใช้ในการปรับดุลการชำระเงิน และอัตราแลกเปลี่ยนกระทำได้ยากขึ้น เพราะการขาดดุลนี้มีได้เป็นไปตามภาวะปกติธรรมดา หากแต่เป็นเพราะน้ำมันมีราคาแพงขึ้น

หลักการสำคัญของระบบการเงินที่ปฏิรูปใหม่ในอนาคตนั้นคาดว่าจะมีลักษณะที่สำคัญดังต่อไปนี้

๑. การปรับดุลการชำระเงิน (Adjustment Process)

ในระบบปัจจุบัน ภาระในการปรับดุลการชำระเงินมักตกหนักอยู่กับประเทศที่ขาดดุลซึ่งเป็นภาระที่หนักและยากมากสำหรับประเทศที่ขาดดุลการชำระเงินและส่วนใหญ่มักเป็นประเทศเล็ก ๆ กำลังพัฒนา ดังนั้นเพื่อแก้ปัญหาและป้องกันมิให้ประเทศที่สำคัญเกิดการขาดดุลการชำระเงินเรื้อรังต่อไป เช่น สหรัฐอเมริกา จึงได้ตกลงกันให้ทั้งประเทศที่เกินดุลและขาดดุลตกลงดำเนินมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาดุลการชำระเงินให้เป็นที่พอใจโดยทันที และอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนที่มีเสถียรภาพแต่ยืดหยุ่นพอควร นับว่าเป็นผลดีคือประเทศกำลังพัฒนาโดยทั่วไปที่กำหนดให้ประเทศที่เกินดุลมีพันธะและความรับผิดชอบในการปรับตัวเท่าเทียมกับประเทศที่ขาดดุล มิฉะนั้นอาจก่อให้เกิดการหดตัวทางเศรษฐกิจ จำกัดสินค้าเข้า และมีการควบคุมการไหลออกของเงินทุน ล้วนแต่มีผลกระทำกระเทือนต่อประเทศกำลังพัฒนาเป็นอย่างมากทั้งสิ้น

๒. อัตราแลกเปลี่ยน (Exchange Rate)

ขอบเขตของระบบการเงินตามที่ตกลงที่ Bretton Woods ได้ก่อให้เกิดวิกฤติการณ์ทางการเงินระหว่างประเทศหลายครั้ง จึงได้มีการตกลงกันที่จะให้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนที่ยืดหยุ่นมากขึ้น เพื่อให้สามารถเปลี่ยนอัตราเสมอภาคได้ทันทีที่ขึ้นบ่อยครั้งขึ้น กล่าวคือ ยังคงให้ใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนเสมอภาคที่มีเสถียรภาพ แต่สามารถปรับได้ (Stable but Adjustable Par Value) เพียงแต่ทำให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น ด้วยการขยายขอบเขตการผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนในตารางรอบ ๆ อัตราเสมอภาคนั้น ได้ถึงร้อยละ ๒% ของอัตราเสมอภาค และยอมให้ลอยอัตราแลกเปลี่ยนได้ในบางสถานการณ์ที่จำเป็น เป็นการชั่วคราว ทั้งนี้ เพราะการปล่อยให้ลอยค่าเช่นนี้จะทำให้สามารถกำหนดอัตราเสมอภาคที่เหมาะสมแท้จริงได้ และเป็นการปรับดุลการชำระเงินโดยอัตโนมัติ เพื่อจะได้สามารถวางกฎเกณฑ์และควบคุมให้อยู่ภายในขอบเขตที่เหมาะสมต่อไป

๓. สภาพคล่องระหว่างประเทศ (International Liquidity)

สินทรัพย์สำรองระหว่างประเทศชนิดใหม่เป็นหลักของระบบการเงินของโลก เพื่อทำหน้าที่แทนทองคำ ทองดาร์ สรอ. และสินทรัพย์สำรองอย่างอื่นในรูปสิทธิพิเศษถอนเงิน (Special Drawing Rights หรือ SDR) หรือบางครั้งก็เรียกกันว่า "ทองคำกระดาษ" (Paper Gold) จะทำให้สามารถควบคุมสภาพคล่องหรือเงินสำรองระหว่างประเทศให้ขยายตัวสอดคล้องกับความต้องการทางด้านการค้าและการชำระเงินของโลก เพื่อลดบทบาทของเงินตราต่างประเทศ โดยเฉพาะของสหรัฐฯ (คือทองดาร์ สรอ.) ที่ใช้เป็นเงินสำรองระหว่างประเทศในัจจุบันให้มีน้อยลง เป็นการลดอันตรายที่เกิดจากการเก็งกำไรโดยการโยกย้ายและสับเปลี่ยนเงินตราจากสกุลหนึ่งเป็นอีกสกุลหนึ่ง และที่สำคัญที่สุด คือ เพื่อให้กลไกการปรับดุลการชำระเงินทำงานดีขึ้น

อย่างไรก็ตามเงินตราสำรองเหล่านี้จะไม่หายไปจากระบบการเงินระหว่างประเทศเลยทีเดียว ความจำเป็นทางการชำระเงินระหว่างประเทศจะทำให้ประเทศต่าง ๆ จำต้องถือเงินตราเหล่านี้ไว้จำนวนหนึ่งเพื่อเป็นทุนทำการ (working Balance) และใช้แทรกแซงในตลาดเพื่อรักษาเสถียรภาพของอัตราแลกเปลี่ยนประเทศยุโรปที่สำคัญหลายประเทศต้องการให้แต่ละประเทศถือทุนทำการในน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ ส่วนประเทศกำลังพัฒนาควรมีอิสระเสรีอย่างเต็มที่ในการถือทุนทำการ ทั้งนี้เพราะสามารถที่จะนำเอาเงินตราคงคลังไปลงทุนหาผลประโยชน์ได้

๔. สภาพพึ่งแลกเปลี่ยนได้ (Convertibility)

เงินดอลลาร์ สรอ. ที่มีอยู่ในมือของประเทศต่าง ๆ ในขณะนี้เป็นจำนวนถึง ๕๓ พันล้านดอลลาร์ สรอ. ซึ่งเรียกว่า Currency Overhang นั้น สหรัฐฯ ไม่สามารถไถ่ถอนคืนหมดในทันที เพราะมีทองคำสำรอง และสินทรัพย์สำรองอย่างอื่นอยู่น้อยกว่าหลายเท่า จึงตกลงวางกฎเกณฑ์ให้ประเทศผู้ออกเงินตราสำรอง เช่น สหรัฐฯ นำสินทรัพย์สำรองอย่างอื่น (เช่น สิทธิพิเศษถอนเงิน) มาแลกเปลี่ยนออกไปทีละน้อยในระยะยาว ตามแต่ฐานะดุลการชำระเงินของตนจะอำนวยให้ แต่ในระหว่างนั้นประเทศเงินตราสำรองจะต้องเสียดอกเบี้ยให้กองทุนการเงินตามอัตราที่กำหนดไว้ อย่างน้อยควรเท่ากับอัตราดอกเบี้ยสำหรับสิทธิพิเศษถอนเงิน จะเห็นได้ว่า สหรัฐฯ ได้พยายามเรียกร้องให้ใช้การเจรจาการค้าหลายฝ่าย (Multilateral trade negotiation) และข้อตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีและการค้า (GATT) เป็นเวทีสำหรับปรับปรุงระบบการค้าของโลกไปในทางที่ทำให้สหรัฐฯ ได้เปรียบ เพื่อจะได้มีสินทรัพย์สำหรับใช้ชำระหนี้ดุลการชำระเงินได้ ประการที่สำคัญคือเงินตราสกุลต่าง ๆ ควรอยู่ในสภาพพึ่งแลกเปลี่ยนได้ และทุกประเทศควรมีพันธะในการชำระหนี้ระหว่างประเทศเหมือนกัน

๕. การแทรกแซงในตลาดเงินตราต่างประเทศ (Intervention)

การใช้ระบบการแทรกแซงด้วยเงินตราหลายสกุลจะแก้ไขข้อบกพร่องจากระบบการแทรกแซงเดิมที่ใช้กันอยู่ และโดยทั่วไปแล้วจะต้องเข้าทำการแทรกแซงด้วยกันทั้งประเทศที่ต้องการพยุงอัตราแลกเปลี่ยน (ประเทศที่อยู่ในฐานะขาดดุลการชำระเงิน) และประเทศที่ต้องการลดอัตราแลกเปลี่ยน (ประเทศที่อยู่ในฐานะเกินดุลการชำระเงิน)

อย่างไรก็ตามสำหรับประเทศที่กำลังพัฒนาหรือขาดดุล เช่น สหรัฐฯ คงต้องการใช้วิธีการแทรกแซงที่เพดาน (Ceiling intervention) มากกว่าระบบการแทรกแซงที่พื้น (Floor intervention) เพราะจะทำให้ประเทศกำลังพัฒนาหรือที่ขาดดุลไม่ต้องมีการต้องใช้เงินตราต่างประเทศสำรองของตน (ซึ่งกำลังขาดแคลน) เข้าแทรกแซงในตลาด

๖. การโยกย้ายเงินทุน (Capital Movement)

พยายามที่จะให้มีการร่วมมือกันในการที่จะหาทางป้องกันมิให้มีการโยกย้ายเงินทุนที่จะก่อให้เกิดความปั่นป่วนทางด้านการชำระเงิน และทำให้ขาดเสถียรภาพในระบบการเงินระหว่างประเทศ นอกจากนั้นยังได้มีการตกลงกันการที่จะควบคุมตลาดยูโร-ดอลลาร์ ทั้งนี้เพื่อป้องกันการไหลของเงินทุนที่ขาดเสถียรภาพ และการกีดกันที่อาจเกิดขึ้นไป จนอาจก่อให้เกิดความวุ่นวายในตลาดเงินระหว่างประเทศได้

๗. วิธีการในเรื่องการปรับดุลการชำระเงิน การชำระหนี้ระหว่างประเทศ และการจัดการสภาพคล่องระหว่างประเทศควรรีให้สอดคล้องกัน กล่าวคือ เพื่อเปิดช่องทางที่จะให้ประเทศบางประเทศสามารถปล่อยให้ดุลการชำระเงินของตนขาดดุลหรือเกินดุลอย่างเรื้อรังได้เหมือนแต่ก่อน

๔. การจัดสรรทรัพยากรไปสู่ประเทศกำลังพัฒนา เป็นเรื่องที่ประเทศกำลังพัฒนาให้ความสนใจและเอาใจใส่มากที่สุด

ที่ประชุม Committee of Twenty ของกองทุนการเงินโลกตกลงวางเงื่อนไขที่ผ่อนเบาสำหรับประเทศกำลังพัฒนาในเรื่องต่าง ๆ หลายเรื่องด้วยกัน อาทิ ประเทศกำลังพัฒนาควรได้รับการยกเว้นเป็นพิเศษจากการถูกควบคุมทางการค้า และการชำระเงินกับประเทศที่ทำการควบคุม นอกจากนี้ยังควรได้รับการผ่อนผันเกี่ยวกับการควบคุมการโยกย้ายของเงินทุนระยะสั้นระหว่างประเทศเพื่อประโยชน์ของประเทศกำลังพัฒนา ประเทศกำลังพัฒนาได้เรียกร้องให้กองทุนการเงินพยายามส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนา และส่งเสริมการเคลื่อนย้ายของทรัพยากรไปยังประเทศกำลังพัฒนา โดยการจัดสรรสิทธิพิเศษถอนเงินที่สร้างขึ้นให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาทั้งหมดในอัตราส่วนที่สูงกว่าที่ใดกำหนดไว้ในปัจจุบัน สหรัฐฯ และเยอรมนีได้คัดค้านการเชื่อมโยงสิทธิพิเศษถอนเงินและเงินช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา โดยเห็นว่าการกระทำเช่นนี้อาจบั่นทอนความเชื่อมั่นในค่าของสิทธิพิเศษถอนเงิน และเป็นอุปสรรคในการพัฒนาระบบที่ใช้สิทธิพิเศษถอนเงินเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม มีหลายประเทศที่สนับสนุนการเชื่อมโยงและเห็นว่าปัญหาต่าง ๆ มีทางแก้ไขได้ คือ อังกฤษ ฝรั่งเศส อิตาลี ญี่ปุ่น และ เบลเยียม ซึ่งการเชื่อมโยงนี้จะประโยชน์ต่อประเทศกำลังพัฒนาอย่างมาก และควรกระทำโดยทางตรงจะสะดวกและยุติธรรมมากกว่า

ในระยะนี้ซึ่งยังไม่มี การแก้ไขตกลงเกี่ยวกับระบบการเงินที่ปฏิรูปใหม่ เพราะได้มีเหตุการณ์หลายอย่างเกิดขึ้น อันเป็นผลให้ภาวะเศรษฐกิจของโลกมีความไม่แน่นอน เป็นที่น่าห่วงว่า ภาวะเงินเฟ้อที่มีอยู่ทั่วไป วิกฤติการณ์เรื่องน้ำมัน และปัญหาการชำระเงินของประเทศผู้ซื้อน้ำมันรวมทั้งประเทศอื่น ๆ ฉะนั้น ในระยะที่ยังมีความไม่แน่นอนทางด้านเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ อย่างเป็นอันมากเช่นนี้ ย่อมไม่สามารถหรือสมควรที่จะดำเนินการเกี่ยวกับการปฏิรูประบบการเงินระหว่างประเทศได้ครบทุกเรื่อง โดยเฉพาะการนำระบบอัตราแลกเปลี่ยนซึ่งกำหนดค่า

เสมอภาคของเงินสกุลต่าง ๆ กลับมาใช้ การดำเนินการให้เงินสกุลต่าง ๆ มีสภาพ
 พึ่งแลกเปลี่ยนได้ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการได้มีความเห็นพ้องกันว่า ในระยะ
 หัวเลี้ยวหัวต่อนี้ ควรจะต้องมีการดำเนินมาตรการบางประการที่จำเป็นโดยทันที
 เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า อันจะเป็นประโยชน์ต่อวิวัฒนาการของระบบการปฏิรูป
 และช่วยแก้ปัญหาที่ทั้งประเทศกำลังพัฒนาและที่พัฒนาแล้วต้องเผชิญอยู่ในปัจจุบัน

มาตรการที่คณะกรรมการเห็นว่าควรให้มีการดำเนินการทันที คือ

- (๑) การปรับลดการชำระหนี้ ในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อนี้ควรได้มีการปรึกษา
 ทหารหรือระหว่างประเทศ และควบคุมการปรับลดการชำระหนี้ของ
 โกลด์รีค เพื่อแก้ปัญหาการชำระหนี้ที่มีอยู่อย่างมีระเบียบ มิให้
 กระทบกระเทือนถึงประเทศอื่น และเพื่อสนับสนุนให้มีการเคลื่อนย้าย
 เงินทุนซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมชำระหนี้ โดยจัดตั้งโครงการ
 เครดิตพิเศษในกองทุนการเงินเพื่อช่วยเหลือประเทศสมาชิกซึ่งประสบ
 ปัญหา
- (๒) อัตราแลกเปลี่ยน ในระยะนี้ประเทศสมาชิกควรระงับจากการ
 แข่งขันกันลดค่าของเงิน ส่วนประเทศที่ปล่อยให้เงินลอยตัวนั้น
 การเข้าแทรกแซงของทางการในตลาดเงินตราต่างประเทศนั้น
 ควรเป็นไปตามแนวทางที่คณะกรรมการบริหารกองทุนการเงินได้จัด
 ทำขึ้นตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ
- (๓) การควบคุม ควรต้องร่วมมือกันในการควบคุมการเคลื่อนย้ายเงินทุนที่
 ก่อให้เกิดความไม่สมดุลในอุตสาหกรรมชำระหนี้ และในการป้องกันมิให้มี
 การกักตุนทางการค้าและการชำระหนี้ในระยะนี้
- (๔) สภาพคล่องของโลก ประเทศสมาชิกควรร่วมมือกับกองทุนการเงิน
 ระหว่างประเทศ เพื่อให้มีการจัดการสภาพคล่องของโลกมีประสิทธิภาพ
 ยิ่งขึ้น การจัดสรรและเพิกถอนสิทธิพิเศษถอนเงินนั้น กองทุนการเงิน

ควรมียศหลักเกณฑ์เดิม แต่ควรไต่ศึกษาหาหนทางที่จะปรับปรุงวิธีการ
ประเมินความต้องการสภาพคล่องให้ดีขึ้นและมาตรการที่จะลดปริมาณ
เงินสำรองสกุลต่าง ๆ ซึ่งทางการถืออยู่เป็นจำนวนมากเกินควรรวมถึง
เรื่องทองคำด้วย โดยต้องพยายามลดบทบาทในการเป็นสินทรัพย์
สำรองระหว่างประเทศ

- (๕) ค่าของสิทธิพิเศษถอนเงิน ในระยะนี้ควรจะเทียบค่ากับค่าเฉลี่ยของเงิน
สกุลต่าง ๆ ๑๖ สกุล ซึ่งเป็นเงินของประเทศที่มีการค้าไม่ต่ำกว่า
ร้อยละ ๑ ของการค้าของโลก และให้วงนํ้าหนักตามสัดส่วนของ
การค้า (ยกเว้นดอลลาร์ สรอ. ซึ่งจะมีน้ำหนักร้อยละ ๓๓ ในฐานะที่
เป็นเงินสกุลที่สำคัญที่สุด) ส่วนอัตราดอกเบี้ยของสิทธิพิเศษถอนเงิน
ในระยะนี้ให้กำหนดไว้เท่ากับร้อยละ ๕ โดยจะมีการพิจารณาแก้ไข
เป็นครั้งคราว เพื่อให้สอดคล้องกับแนวโน้มในตลาดเงินทั่วไป
- (๖) ผลประโยชน์ของประเทศกำลังพัฒนา ประเทศที่มีฐานะมั่นคงและองค์
การระหว่างประเทศ ควรเพิ่มการให้เงินช่วยเหลือที่มีเงื่อนไข ผ่อน
เบาแก่ประเทศกำลังพัฒนาซึ่งกำลังเผชิญกับปัญหาดุลการชำระเงิน
ขาดดุลอย่างรุนแรง และกองทุนการเงินควรดำเนินการจัดตั้งโครงการ
เงินระยะปานกลาง (Extended Fund Facility)
ส่วนเรื่องการเชื่อมโยงสิทธิพิเศษถอนเงินกับเงินช่วยเหลือพัฒนาการ
นั้น คณะกรรมการควรได้พิจารณาให้ละเอียดรอบคอบอีกครั้งหนึ่ง
ในแง่ความเหมาะสมและวิธีการ
- (๗) การโยกย้ายทรัพยากร กองทุนการเงินควรจัดตั้งคณะกรรมการ
ระดับรัฐมนตรี ในกองทุนการเงินและธนาคารโลก เพื่อดำเนินการ
พิจารณาและเสนอแนะมาตรการที่ควรดำเนินการ เพื่อส่งเสริมการโยก
ย้ายทรัพยากรไปสู่ประเทศกำลังพัฒนา ตลอดจนเรื่องการช่วยเหลือ
ประเทศซึ่งมีปัญหาดุลการขาดดุลการชำระเงินที่รุนแรง

อย่างไรก็ตามมีข้อสงสัยบางประการ เกี่ยวกับเค้าโครงการปฏิรูประบบการเงินเมื่อเปรียบเทียบกับสถานการณ์ปัจจุบัน คือ

- ๑) ระบบที่จะปรับปรุงความหลักการนี้ ไม่เปลี่ยนแปลงไปจากระบบปัจจุบันมากนัก และเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในขณะนี้และพอคาดคะเนได้ แต่สำหรับในอนาคต ๒๐-๓๐ ปีข้างหน้า อาจจำเป็นต้องดำเนินการปรับปรุงใหม่ เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไป
- ๒) เงินสำรองระหว่างประเทศส่วนใหญ่จะเป็น SDR ส่วนการถือดอลลาร์ สรอ. ปอนด์สเตอร์ลิง มาร์คเยอรมัน จะยังคงจำเป็นอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการถือไว้เป็นคลุค่าเนินการ (Working Balance) ซึ่งจะมีการกำหนดขอบเขตอย่างสูงในการถือไว้เป็นคลุค่าเนินการ การกำหนดให้ถือเงินตราสำรองไว้ได้เพียงคลุค่าเนินการเช่นนี้ เท่ากับเป็นการลดอำนาจของสหรัฐฯ
- ๓) อัตราแลกเปลี่ยนจะมีความยืดหยุ่นมากขึ้นในอนาคตแม้ว่าจะยังคงใช้ระบบเดิมอยู่แต่ก็กำหนดให้เปลี่ยนแปลงได้ในช่วงที่กว้างมากขึ้น และคาดว่าจะไม่เป็นผลเสียมากนัก เพราะจะไม่ทำให้ระบบวนวายจนเกินไป ทั้งยังยอมให้มีการลอยอัตราแลกเปลี่ยนได้ในสถานการณ์ที่จำเป็นชั่วคราว
- ๔) ตลาดยุโรป - ดอลลาร์ อาจต้องขบเซาะลงไป หรือไม่ขยายตัว กิ่งที่เป็นมาในอดีต เพราะจะมีการจำกัดจำนวนเงินที่ฝาก และควบคุมการกู้ยืมเงินในตลาดนี้ไม่ให้ดำเนินไปอย่างง่ายเกินไป นอกจากนั้นเงินตราสำรอง อาทิ ดอลลาร์ สรอ. และปอนด์สเตอร์ลิง จะมีในการหมุนเวียนน้อยลง ในทำนองเดียวกันธุรกิจทางการธนาคารระหว่างประเทศอาจเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากเงินสำรองส่วนใหญ่ได้กลายเป็น SDR นอกจากจะมีการแก้ไขเกี่ยวกับ SDR บางประการ โดยเฉพาะให้ใช้หมุนเวียนได้ในหมู่เอกชนได้ด้วย ซึ่งยังมองเห็นภาพได้ไม่ชัดเจนว่าจะ

สำเร็จในอนาคตอันใกล้

๕) ทองคำจะหมดความสำคัญลงเรื่อย ๆ จนในที่สุดกลายเป็นสินทรัพย์สำรองความสுகหายของประเทศต่าง ๆ

ประเทศกำลังพัฒนา

บรรดาประเทศสมาชิกกองทุนการเงินทั้งหลายไม่ควรมองข้ามความจริงที่ว่าระบบการเงินระหว่างประเทศเกิดขึ้นได้ก็ด้วยความร่วมมือ และการตระหนักถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับร่วมกัน ฉะนั้นประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะประเทศอุตสาหกรรมที่สำคัญ ๆ เช่น สหรัฐฯ ประเทศในกลุ่มตลาดร่วมยุโรป และญี่ปุ่นไม่ควรจะคำนึงถึงแต่ผลประโยชน์ของตนเองเท่านั้น ควรพยายามคำนึงถึงผลกระทบกระเทือนที่จะมีต่อประเทศอื่น โดยเฉพาะประเทศเล็ก ๆ กำลังพัฒนา

อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าจะยังไม่มี การตัดสินใจเกี่ยวกับวิธีการแก้ไขปรับปรุงระบบการเงินระหว่างประเทศให้เป็นที่ยอมรับกันโดยหลักการแล้ว การปรับปรุงระบบการเงินระหว่างประเทศจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ทั้งที่พัฒนาแล้วและที่กำลังพัฒนา โดยเฉพาะสำหรับประเทศกำลังพัฒนา เช่นประเทศไทย อาจได้รับผลประโยชน์ทั้งทางตรง และหรือทางอ้อม กล่าวพอสรุปได้ดังนี้คือ

(ก) เมื่อระบบการเงินระหว่างประเทศมีความมั่นคงยอมเป็นผลดีต่อการค้าของประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งสินค้าหลักในการค้าระหว่างประเทศที่สำคัญมักเป็นผลิตภัณฑ์ขั้นปฐมซึ่งราคามักเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวได้ง่าย

(ข) ในระบบการเงินระหว่างประเทศที่ปฏิรูปใหม่นี้ การถือเงินสกุลสำคัญ ๆ อาทิ ดอลลาร์ สวิส. เบื้องเงินสำรองจะลดน้อยลง มีผลทำให้การปรับฐานะเศรษฐกิจและความไม่สมดุลในการชำระเงิน

ของประเทศอุตสาหกรรมที่สำคัญ ๆ กระทบโดยลยอย่างรวดเร็ว
ขึ้น และอาจทำให้ประเทศเหล่านี้ไม่มีความจำเป็นตองค้ำเนิน
มาตรการควบคุมการเคลื่อนย้ายของเงินท่น รวมทั้งเงิน
ช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนา

- (ค) ประเทศกำลังพัฒนาจะได้รับผลประโยชน์โดยตรงจากโครงการ
เชื่อมระหว่างสิทธิพิเศษถอนเงินกับการพัฒนาการ ถวาทกว่า
โครงการนี้ไม่มีผลกระทบทระเทือนตอเงินช่วยเหลือจากแหล่งอื่น ๆ

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย